

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2014

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი საშუაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა – 80.**

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჯრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჯრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჯრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანით ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი ვარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

„ვეფხისტყაოსნის“ ავტორი მოგვითხრობს თინათინისა და ავთანდილის შეხვედრის შესახებ:

- I. გაძრკვილსა ტანსა ემოსნეს ყარყუმნი უსაპირონი,
ეზურნეს მოშლით რიდენი, ფასისა თქმად საჭირონი,
ჰშვენოდეს შავნი წამწამნი, გულისა გასაგმირონი,
მას თეთრსა ყელსა ეკიდნეს გრძლად თმანი, არ უხშირონი.
- II. დაღრეჯით იყო მჯდომარე ძოწეულითა რიდითა,
ავთანდილს უთხრა დაჯდომა წყნარად, ცნობითა მშვიდიითა.
მონამან სელნი დაუდგნა, დაჯდა კრძალვით და რიდითა,
პირის-პირ პირსა უჭვრეტდა, სავსე ღხინითა დიდიითა.
- III. ქალმან უბრძანა: „ზარი მღევს მე ამისისა თხრობისა;
მწადდა არა-თქმა, რომლისა ღონე არა მაქვს თმობისა,
მაგრა იცია მიზეზი შენისა აქა ხმობისა,
რად ვზი ქუშად და დაღრეჯით, ასრე მიხდილი ცნობისა?“
- IV. ყმამან ჰკადრა: „საზაროსა ჩემგან თქმადა ვით იქმნების?
მზესა მთვარე შეეყაროს, დაილევის, და-ცა-ჭნების;
აზრად არად აღარა მცალს, თავი ჩემი მეგონების,
თქვენვე ბრძანეთ, რაცა გიმძიმს, ანუ რაცა გეკურნების“.
- V. ქალმან უთხრა საუბარი კეკლუც-სიტყვად, არ დუხჭირად;
იტყვის: „თუცა აქანამდის ჩემგან შორს ხარ დანამჭირად,
მიკვირს, მოგხვდა წამის ყოფად საქმე შენგან საეჭვი რად,
მაგრა გითხრა პირველ ხვალმე, სენი მე მჭირს რაცა ჭირად.
- VI. გახსოვს, ოდეს შენ და როსტანს მინდორს მხეცი დაგეხოცა,
ყმა გენახა უცხო ვინმე, რომე ცრემლი მოეხოცა?
მას უკანით გონებამან მისმან ასრე დამამხოცა.
შენ გენუკვი მონახვასა, კიდით კიდე მოჰლახო ცა.
- VII. აქანამდის ნაუბარსა თუცა ვერას ვერ გეტყვია,
მაგრა შორით სიყვარული შენგან ჩემი შემიტყვია,
ვიცი, რომე გაუწყვედლად თვალთათ ცრემლი გისეტყვია,
შეუპყრიხარ სიყვარულსა, გული შენი დაუტყვია.
- VIII. ასრე გითხრა, სამსახური ჩემი გმართებს ამაღ ორად:
პირველ, ყმა ხარ, ხორციელი არავინ გეყავს შენად სწორად,
მერმე, ჩემი მიჯნური ხარ, დასტურია, არ ნატორად;
წადი, იგი მოყმე ძებნე, ახლოს იყოს, თუნდა შორად.
- IX. შენგან ჩემი სიყვარული ამით უფრო გაამყარე,
რომე დამხსნა შეჭირვება, ეშმა ბილწი ასაყარე,
გულსა გარე საიმედო ია მორგე, ვარდი ყარე,
მერმე მოდი, ღომო, მზესა შეგეყრები, შემეყარე.
- X. სამსა ძებნე წელიწადსა იგი შენი საძებნარი;
ჰპოვო, მოდი გამარჯვებით, მხიარულად მოუბნარი;
ვერა ჰპოვო დავიჯერებ, იყო თუ-რე უჩინარი;
კოკობი და უფურჭენელი, ვარდი დაგხვდე დაუმტნარი.
- XI. ფიცით გითხრობ: შენგან კიდე თუ შევირთო რაცა ქმარი,
მზეცა მომხვდეს ხორციელი, ჩემთვის კაცად შენაქმარი,
სრულად მოვსწყდე სამოთხესა, ქვესკნელს ვიყო დასანთქმარი,
შენი მკლვიდეს სიყვარული, გულსა დანა ასაქმარი“.
- XII. მოახსენა ყმამან: „მზეო, ვინ გიშერი აწამწამე,
სხვა პასუხი რამცა გკადრე, ანუ რამცა შევიწამე?
მე სიკვდილსა მოველოდი, შენ სიცოცხლე გამიწამე,
ვითა მონა, სამსახურად განაღამცა წავე, წა-, მე!“

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 3. რა დანიშნულება აქვს პირველ სტროფს?

- ა) თინათინის განსაკუთრებული გონიერების წარმოჩენა.
- ბ) თინათინის განსაცვიფრებელი სიუხვის წარმოჩენა.
- გ) თინათინის სულიერი სიმტკიცის წარმოჩენა.
- დ) თინათინის გარეგნული სილამაზის წარმოჩენა.

(1) 4. რატომ იყო ავთანდილი „სავსე ღვინითა დიდითა“?

- ა) მიჯნურობის გამჟღავნების საშუალება მიეცა.
- ბ) მიჯნურთან პირისპირ დარჩენა ეღიროსა.
- გ) სათაყვანებელი მიჯნურის გამეფებას ეღიროსა.
- დ) სიყვარულის დამტკიცების საშუალება მიეცა.

(1) 5. რა აზრს გამოხატავს სტრიქონი: „მწაღდა არა-თქმა, რომლისა ღონე არა მაქვს თმობისა“?

- ა) ვცდილობდი, არ მეტქვა ის, რისი ატანაც ქალს არ შეეძლო.
- ბ) ვცდილობდი, მეტქვა ის, რისი თქმაც, ვიცოდი, გულს მატკენდა.
- გ) ვცდილობდი, არ მეტქვა ის, რისი უთქმელობაც აღარ შეეძლო.
- დ) ვცდილობდი, მეტქვა ის, რისი თქმაც ყველასათვის აუცილებელი იყო.

(1) 6. რა არის ავთანდილისათვის „საზარო“?

- ა) თინათინის მწუხარება.
- ბ) თინათინის დავალება.
- გ) თინათინის მიუწვდომლობა.
- დ) თინათინის განრისხება.

(1) 7. რომელი მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული სტრიქონში: „მხესა მთვარე შეეყაროს, დაილევის, და-ცა-ჭნების“?

- ა) მეტაფორა.
- ბ) ირონია.
- გ) ეპითეტი.
- დ) სარკაზმი.

(1) 8. რა აზრის გამოხატვა სურს ავტორს სტრიქონში: „აზრად არად აღარა მცალს, თავი ჩემი მეგონების“?

- ა) საკუთარი თავი მადარდებს, ამიტომ განშორებას ვერ გადავიტან.
- ბ) ფიქრის უნარი აღარა მაქვს, ამიტომ ყველაფერს შევასრულებ.
- გ) ფიქრის უნარი აღარა მაქვს, რადგან საკუთარი თავი მადარდებს.
- დ) ყველაფერს უსიტყვოდ შევასრულებ, თუმცა განშორებას ვერ გადავიტან.

(1) 9. როგორ ესაუბრებოდა თინათინი ავთანდილს? (უპასუხეთ მეხუთე სტროფის მიხედვით).

- ა) ირონიულად.
- ბ) მომხიბვლელად.
- გ) მკაცრად.
- დ) მრისხანედ.

(1) 10. რას გულისხმობს თინათინი სიტყვებში: „...თუცა აქანამდის ჩემგან შორს ხარ დანამჭირად, მიკვირს, მოგხვდა წამის ყოფად საქმე შენგან საეჭვი რად“?

- ა) მართალია, შორს იჭერდი ჩემგან თავს, მაგრამ მაინც მივხვდი, რომ გიყვარდი.

- ბ) აქამდე შორს მეჭირა შენგან თავი, მაგრამ უკვე შეგიძლია ხშირად მნახო ხოლმე.
- გ) აქამდე შორს მეჭირა შენგან თავი, მაგრამ ახლა წამიერად აგისრულდა ნატვრა.
- დ) ყველა მეუბნებოდა, რომ გიყვარდი, ახლა კი მეც დავიჯერე შენი სიყვარული.

(1) 11. რა აღმოჩნდა თინათინის დაღონების მიზეზი?

- ა) არაბეთის სპასპეტის გულგრილობა.
- ბ) უცნობი რაინდის გაუჩინარება.
- გ) სახელმწიფოს მართვის სირთულე.
- დ) მოხუცი მამის დაუძღვრება.

(1) 12. VI სტროფის რომელი სტრიქონი გამოხატავს თინათინის თხოვნას?

- ა) I სტრიქონი.
- ბ) II სტრიქონი.
- გ) III სტრიქონი.
- დ) IV სტრიქონი.

(1) 13. რის მიუხედავად იცის თინათინმა ავთანდილის სიყვარულის შესახებ?

- ა) იმის მიუხედავად, რომ პირისპირ ამის შესახებ არ უსაუბრიათ.
- ბ) იმის მიუხედავად, რომ მისთვის ამის შესახებ არაფერი უთქვამთ.
- გ) იმის მიუხედავად, რომ მანამდე ერთმანეთს საერთოდ არ შეხვედრიან.
- დ) იმის მიუხედავად, რომ საკუთარ გრძნობებს ხელმწიფეს უმაღლედნენ.

(1) 14. რატომ მიაჩნია თინათინს, რომ ავთანდილს ორმაგად ევალება მისი სამსახური?

- ა) ის თან საუკეთესო რაინდია და თანაც როსტევეანის გაზრდილია.
- ბ) ის თან მისი მიჯნურია და თანაც ჯარის სარდალია.
- გ) ის თან მისი მიჯნურია და თანაც საუკეთესო მეგობარია.
- დ) ის თან მისი მიჯნურია და თანაც საუკეთესო რაინდია.

(1) 15. რომელ სტრიქონში იყენებს ავტორი მეტაფორას?

- ა) „შენგან ჩემი სიყვარული ამით უფრო გაამყარე“.
- ბ) „წადი, იგი მოემე ძებნე, ახლოს იყოს, თუნდა შორად“.
- გ) „გულსა გარე საიმედო ია მორგე, ვარდი ყარე“.
- დ) „სამსა ძებნე წელიწადსა იგი შენი საძებნარი“.

(1) 16. თინათინის რა თვისება ჩანს მოცემულ ტექსტში?

- ა) ამპარტავნობა.
- ბ) სიმამაცე.
- გ) სიუხვე.
- დ) კეთილგონიერება.

(1) 17. რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?

- ა) ავთანდილის ვაჟკაცობის.
- ბ) მიჯნურის ერთგულების.
- გ) სამშობლოს სიყვარულის.
- დ) ფიცის გაუტეხლობის.

წერილი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არააღვეკატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკე ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რვეულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რაზე ამახვილებს ავტორი ყურადღებას მიჯნურთა პირისპირ შეხვედრის ეპიზოდში (ყურადღება მიაქციეთ პერსონაჟთა ურთიერთობის თავისებურებებს).
- იმსჯელეთ თინათინის მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ მის გარეგნობასა და ქცევის მოტივაციას).
- იმსჯელეთ, რა მხატვრულ საშუალებებს იყენებს ავტორი და რა ფუნქცია ეკისრება მათ ამ ტექსტში.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი ნოდარ დუმბაძის რომანიდან „მზიანი ღამე“, რომელშიც აღწერილია საბჭოთა ხელისუფლების მიერ რეპრესირებული დედის შეხვედრა შვილთან:

კბეზე უხალისოდ ავდიოდი. დერეფნის კარი ღია დამხვდა, ოთახის კარი შევადე და ადგილზე გავექვავდი. ტანში ჟრუანტელმა დამიარა, მუხლები მომეკვეთა.

ჩემი ოთახი სავსე იყო მეზობლებით. ისინი გარს შემოხვეოდნენ საწოლს, რომელზეც შუახნის ჭადარა, საოცრად დაღლილი, თეთრი სახის, გამხდარი ქალი იჯდა. იგი ოდნავ ილიმებოდა და სუსტი ხმით ყვებოდა რაღაცას. ჩემთვის ყურადღება არავის მოუქცევია. ჭადარა ქალმა მშვიდად შემხედა, ცოტა ხანს მიყურა. მერე ისევ განაგრძო ამბავი. მეზობლები სინანულით თავებს იქნევდნენ აქეთ-იქით, ჭადარა ქალმა უცებ საუბარი შეწყვიტა და ისევ დამაცქერდა, ახლა უფრო ხანგრძლივად და დაჟინებით, მერე თვალები მეზობლებისაკენ გაექცა. მეზობლები კარისკენ შემოტრიალდნენ. ოთახში სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა. მე მესმოდა მხოლოდ ჩემი გულისცემა, ვიდაცის სკამის სულისწამლები ჭრიალი, მეტი არაფერი. ჭადარა ქალი თვალს არ მაცილებდა, მერე მან შეშინებული თვალებით შეხედა ჩემი კარის მეზობელს, ელიკოს. ელიკომ თავი დაუქნია თანხმობის ნიშნად, მაშინ ჭადარა ქალი ადგა, მას ხელები და ტუჩები უკანკალებდა. იგი საოცრად ჰგავდა იმ ქალს, რომელმაც ამ ოთახში 12 წლის წინ, ღამის ოთხ საათზე გამადვიძა, პირჯვარი გადამსახა და მკერდზე მაკოცა. მერე იგი წაიყვანა ორმა მამაკაცმა, რომელთაგან ერთი შეშინებული ჩანდა, მეორე კი ილიმებოდა და პირი ვერცხლის კბილებით ჰქონდა გამოტენილი. ეს იყო ჩემი დედა. ახლა მე და მას სულ სამი ნაბიჯი გვაცილებდა. იგი

მოდოდა ჩემკენ ნელი, ძალიან ნელი ნაბიჯით, უკვე მესმოდა მისი სუნთქვა, მინდოდა, შევბრუნებულიყავი და გავექცეულიყავი, მაგრამ არ შემიძლო. მე უბრალოდ დავხუჭე თვალები და ველოდი, რა მოხდებოდა. მერე მე ვიგრძენი მისი თავი ჩემს მხარზე და გავიგონე ჩუმი ჩურჩული:

– გამარჯობა, შვილო...

– გამარჯობა, შვილო, – და ასე განუწყვეტლივ, დიდხანს, ძალიან დიდხანს, – გამარჯობა, შვილო... მე მივხვდი, რომ იგი ელოდა პასუხს, – გამარჯობა, დედა, – მაგრამ ვერ შევძელი.

– გამარჯობათ, ქალბატონო!.. – ვთქვი და ტირილი დავიწყე...

სამზარეულოში ვზივარ და უნივერსიტეტის წინ ჩარიგებულ ჭადრებს ვუცქერ. ერთი, ორი, სამი, ოთხი. მეზობლები დაწვნიან, ალბათ. ელიკო აღარ შემოდის და აღარ მეუბნება – შედი, ბიჭო, ოთახში, ქვა ხომ არ ხარ, ცოდვია ის ქალი... ხუთი, ექვსი... ალბათ, ისიც დაწვა, არაფერი არ მკითხა, რომელ კურსზე ვარ, რომელ ფაკულტეტზე ვსწავლობ, როგორ ვარ... შვიდი, შვიდი ჭადარია, ალბათ, წლის ჩაგდებით რგავდნენ, თორემ მეშვიდე ჭადარი ყველაზე დიდი რატომ უნდა იყოს... ახლა შევალ ოთახში და ვეტყვი: – დაიძინე, დედა? ეს რა კითხვაა... ვკითხავ, როგორ ხარ, დედა, ან არ გეწყინოთ, ქალბატონო... არა, ამის თქმა არ შეიძლება... ეს, ალბათ, ბოლო ტრამპიაა, ჩაივლის და დილის ოთხ საათამდე აღარ ამოივლის. ამ ვატმანს ვიცნობ, წინა ბაქნიდან მიშვებს ხოლმე, თან იკრიჭება – ჯივარო, დეპუტატი კი ხარ, მაგრამ ბილეთის აღება არ დაგავიწყდეს. წავიდა... ძინ, ძინ, ძინ... ეს საათი ჩემი მხრიდან ღამის პირველ საათს უჩვენებს, იქითა მხრიდან, ალბათ, თენდება; ახლა შევალ და რამეს ვეტყვი. რას? არ ვიცი... იქნებ, თვითონ მითხრას რამე...

ფრთხილად შევადე ოთახის კარი. დედას ხელები ამოედო თავქვეშ და ჭერს უცქერდა. ჩემ საწოლთან მივედი და დავექეი. ვიწვეი, ალბათ, ერთი საათი, იქნებ, ორი, იქნებ, ერთი წუთი ან მთელი 12 წელიწადი. გავიხსენე დრო იმ დღიდან დღემდე, დავხუჭე თვალები და თვალწინ დადგა ყველაფერი, ისე ცხადლივ, როგორც ის შვიდი ჭადარი, მაგრამ არსად არ იყო დედა, ვიყავი ან მარტო, ან სხვასთან, ვიყავი ყველგან და ყველასთან და არსად არ იყო დედა. ახლა მე და ის ვიყავით ერთ ოთახში, ეს არ იყო სიზმარი, ეს იყო ცხადი, როგორც შვიდი ჭადარი უნივერსიტეტის წინ. ახლა ჩვენ ვიწვეით ოთახის სხვადასხვა კუთხეში ერთნაირად უბედურები, რადგან ეს ბედნიერი დღე დადგა.

ღმერთო, ნუთუ არაფერს არ მეტყვის, იქნებ, მე უნდა ვუთხრა რამე?

– თემურ! – გავიგონე ძალიან ჩუმი ხმა.

– თემურ, თემო!.. – ხმა ვერ ამოვიღე, გული ყელში მომებჯინა. დედა ადგა, მას კოჭებამდე თეთრი პერანგი ეცვა და მოჩვენებასავით უახლოვდებოდა ჩემს საწოლს. იგი მოვიდა და ჩემს წინ მუხლებზე დაეშვა. თვალები დავხუჭე, მისი ათროლოებული ხელები საფეთქლებზე შემეხო.

– თემურ, ჩემო პატარა ბიჭო, თემო, თემიკო, გამეცი ხმა, შვილო! – მე მინდოდა, მოვმკვდარიყავი, დავყრუებულიყავი, მეკივლა, დამეძახა მეზობლებისათვის, რომ ეშველათ ჩემთვის.

– თემურ, რამხელა ხარ, ბიჭო! რამ გაგზარდა, დედა, ვინ გაგზარდა, ჩემო ბიჭო, ჩემო თემიკო? შენ იცი, რომ ხვალ ოცი წლის ხდები?... რატომ, რატომ მერე? რატომ რვა წლის არ ხარ ისევ, ჩემო პატარა ბიჭო, რატომ რვა წლის არა ხარ, რატომ, რატომ არა ხარ... – იგი დამემხო მკერდზე და ატირდა. მე ლოგინიდან წამოვდექი, წამოვაყენე ფეხზე, მხრებზე ხელი მოვხვიე, თავის საწოლთან მივიყვანე და დავსვი.

– რატომ, რატომ... – იმეორებდა იგი.

– დაწყნარდით, თუ შეიძლება, ძალიან გთხოვთ! – როგორც იქნა, ამოვიღე ხმა. დედამ სახეზე აიფარა ხელები და ცოტათი დაწყნარდა. მე ჩემს საწოლთან მივედი, მერე უკან მოვიხედე. დედა ისევ ისე იჯდა. ტანზე ჩავიცვი და ოთახიდან ფეხაკრეფით გამოვედი...

დილით დავბრუნდი... ეს ჩემი სახლის სადარბაზოა, ერთი საფეხური, მეორე, მესამე, მეოთხე, მეხუთე, მეექვსე, ნეტავ რამდენი საფეხურია?... ჩემს სიცოცხლეში არ დამითვლია... თუმცა, როგორ არ დამითვლია. ბავშვობაში მეტს რას ვაკეთებდი... მაგრამ არ მახსოვს. უკან ვბრუნდები და ხელახლა ვითვლი. ერთი, ორი, სამი, ოთხი, ხუთი, ექვსი, შვიდი, რვა, ცხრა, ათი, თერთმეტი საფეხურია. მე მეოთხე სართულზე ვცხოვრობ, ესე იგი, რვაჯერ თერთმეტი... რამდენია რვაჯერ თერთმეტი?... რვაჯერ თერთმეტი ბევრია... მთელი სიცოცხლე უნდა იარო, მთელი სიცოცხლე, ბოლოში რომ მიხვიდე... რვაჯერ თერთმეტი... ელექტრონის დილაკს ხელი დავაჭირე და ვიდრე დარეკავდა, კარი გაიღო. კარში იდგა დედა, ჩემი დედა, ჭადარა და ღამაზი, ისეთი ღამაზი, როგორიც თორმეტი წლის წინ, როდესაც იგი მსოფლიოში ყველა დედაზე ღამაზი იყო.

– გამარჯობა, დედა! – ვთქვი მე.

დედა იდგა კარში. იგი არ ტიროდა, იგი იღიმებოდა, თვალებიდან მღუღარე ცრემლები ჩამოსდიოდა და აცახცახებულ ნიკაპთან ეკვრებოდა.

– გამარჯობა, დედა! – გავიმეორე მე.

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

- (1) 3. რა ფუნქციას ასრულებს ტექსტის პირველი აბზაცი?
- ა) ქმნის განცდას, რომ ეს ყველაფერი ოდესღაც უკვე მოხდა.
 - ბ) ქმნის განცდას, რომ პერსონაჟი კომიკურ სიტუაციაში მოხვდება.
 - გ) ქმნის განცდას, რომ რომელიმე პერსონაჟი უდავოდ უნდა დაიღუპოს.
 - დ) ქმნის განცდას, რომ სრულიად უჩვეულო რამ უნდა მოხდეს.
- (1) 4. რა აზრის გამოხატვაა სურს ავტორს ამ მონაკვეთში: „ჩემთვის ყურადღება არავის მოუქცევია. ჭაღარა ქალმა მშვიდად შემხედა, ცოტა ხანს მიყურა. მერე ისევ განაგრძო ამბავი“?
- ა) დედა თავს დამნაშავედ გრძნობდა საკუთარი შვილის წინაშე.
 - ბ) დედამ ვერ იცნო შვილი ხანგრძლივი განშორების შემდეგ.
 - გ) დედას არ სურდა განშორების შემდეგ შვილთან ურთიერთობა.
 - დ) დედა შვილისათვის არასასურველი და საშიში სტუმარი იყო.
- (1) 5. რომელი ფრაზა გამოხატავს თემურის სულიერ მდგომარეობას?
- ა) „ჭაღარა ქალმა უცებ საუბარი შეწყვიტა და ისევ დამაცქერდა“.
 - ბ) „მეზობლები კარისკენ შემოტრიალდნენ... სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა“.
 - გ) „მესმოდა მხოლოდ ჩემი გულისცემა, ვიღაცის სკამის სულისწამდები ჭრიალი“.
 - დ) „მაშინ ჭაღარა ქალი აღვა, მას ხელები და ტუჩები უკანკალებდა“.
- (1) 6. რატომ ვერ შეძლო თემურმა დედის მისალმებაზე გაეცა პასუხი: „გამარჯობა, დედა“?
- ა) თემური დედასთან ურთიერთობას გადაჩვეული იყო.
 - ბ) თემურმა ვერ იცნო მოხუცებული დედა.
 - გ) თემურს არ სურდა დედასთან ურთიერთობა.
 - დ) თემურს დედა პოლიტიკურ დამნაშავედ მიაჩნდა.
- (1) 7. რატომ განმარტოვდა სამზარეულოში თემური, მიუხედავად იმისა, რომ მეზობელი ელიკო ეუბნებოდა: „შედი, ბიჭო, ოთახში, ქვა ხომ არ ხარ, ცოდვია ის ქალი“?
- ა) თემური აღელვებული იყო და არ იცოდა, როგორ მოქცეულიყო.
 - ბ) თემური ნაწყენი იყო დედაზე, რადგან მან მიატოვა შვილი.
 - გ) თემურს ეშინოდა, რომ დააპატიმრებდნენ დედასთან ურთიერთობის გამო.
 - დ) თემურს ეშინოდა, რომ დედა გადასახლების ამბებს მოუყვებოდა.
- (1) 8. რა მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი ფრაზაში: „ეს არ იყო სიზმარი, ეს იყო ცხადი, როგორც შვიდი ჭაღარი უნივერსიტეტის წინ“?
- ა) ირონიას.
 - ბ) სარკაზმს.
 - გ) შედარებას.
 - დ) ჰიპერბოლას.
- (1) 9. რა მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი ფრაზაში: „ჯიგარო, დეპუტატი კი ხარ, მაგრამ ბილეთის აღება არ დაგავიწყდეს“?
- ა) ალუზიას.
 - ბ) ირონიას.
 - გ) შედარებას.
 - დ) ჰიპერბოლას.

- (1) 10. დედის რა სულიერი მდგომარეობაა გამოხატული სიტყვებით: „რატომ რვა წლის არ ხარ ისევ, ჩემო პატარა ბიჭო, რატომ რვა წლის არა ხარ, რატომ, რატომ არა ხარ“?
- ა) აღშფოთება და სიძულვილი.
 - ბ) აღტაცება და სიხარული.
 - გ) გულისტკივილი და სინანული.
 - დ) შიში და მოუთმენლობა.
- (1) 11. რომელ ფრაზას შეიძლება ჰქონდეს სიმბოლური მნიშვნელობა?
- ა) „ჩემს სიცოცხლეში არ დამითვლია... თუმცა, როგორ არ დამითვლია“.
 - ბ) „მთელი სიცოცხლე უნდა იარო, მთელი სიცოცხლე, ბოლოში რომ მიხვიდე“.
 - გ) „ელექტრონის დილაკს ხელი დავაჭირე და ვიდრე დარეკავდა, კარი გაიღო“.
 - დ) „კარში იდგა დედა, ჩემი დედა, ჭადარა და ლამაზი“.
- (1) 12. რატომ სდიოდა დედას „თვალეზიდან მდუღარე ცრემლები“?
- ა) დედას გადასახლებაში ყოფნის სიმწარე გაახსენდა.
 - ბ) დედას შვილის ტრაგიკული ბავშვობა გაახსენდა.
 - გ) თემურის მშვიდობით დაბრუნებამ დედა გაახარა.
 - დ) თემურმა დედის მიმართ გაუცხოება დაძლია.
- (1) 13. როგორი განწყობილებით მთავრდება ეს ტექსტი?
- ა) იმედიანი.
 - ბ) ნეიტრალური.
 - გ) ნიჰილისტური.
 - დ) უიმედო.
- (1) 14. რა განაპირობა დედა-შვილის პიროვნული ტრაგედია?
- ა) გაუთვალისწინებელმა შემთხვევითობამ.
 - ბ) მსოფლიო ომმა.
 - გ) სოციალიზმის კრიზისმა.
 - დ) სტალინურმა რეჟიმმა.
- (1) 15. რით არის ეს ტექსტი გამორჩეული?
- ა) ახალ ჟანრს ამკვიდრებს ქართულ მწერლობაში.
 - ბ) გადმოგვცემს დიდი ადამიანის უცნობ ბიოგრაფიას.
 - გ) მოთხრობილი ამბავი უადრესად ემოციურია.
 - დ) ჭარბადაა გამოყენებული მხატვრული საშუალებები.
- (1) 16. რის შესახებ არ საუბრობს ავტორი ამ ტექსტში?
- ა) დედა-შვილის გაუცხოების.
 - ბ) მეზობელთა თანადგომის.
 - გ) პიროვნული ტრაგედიის.
 - დ) სამშობლოს სიყვარულის.
- (1) 17. რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი?
- ა) ტირანული რეჟიმის გამო თემურმა წარმატებას ვერ მიაღწია.
 - ბ) ტირანულმა რეჟიმმა ბოროტების იმპერიის დაშლა გამოიწვია.
 - გ) ტირანულმა რეჟიმმა დედა-შვილის ურთიერთობაზეც კი იმოქმედა.
 - დ) ტირანულ რეჟიმს არაერთი უდანაშაულო ადამიანი ფიზიკურად შეეწირა.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.